

CRISIS ALS MOMENTUM:

SNEL CRISISMANAGEMENT EN DOORSTART
NAAR SCHONE SCHEEPSENERGIE

Advies van de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij, Wetstraat 34-36,
1040 Brussel

W www.salv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@salv.be

Advies	op eigen initiatief	
Advies gericht aan	Hilde Crevits – Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, bevoegd voor Zeevisserij	
Wettelijke basis	Oprichtingsdecreet SALV 6 juli 2007	
Goedkeuring raad	13 juli 2022	
Kopie aan	Pierre-Yves Dermagne – vice-eersteminister en federaal minister van Economie en Werk, Jo Brouns – Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw, Bart Dochy – voorzitter Commissie Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid (Vlaams Parlement), Patricia De Clercq – secretaris-generaal Departement Landbouw & Visserij, Joris Relaes – administrateur-generaal Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), Filip Fontaine – algemeen directeur Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)	
Adviesnummer	2022-12	
Dossierhouder	Pieter De Graef	pdgraef@serv.be
Contactpersoon	Koen Carels	kcarels@serv.be

Mevrouw Hilde Crevits

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, bevoegd voor Zeevisserij

Consciencegebouw

Koning Albert II laan 15

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Crisis als momentum: snel crisismanagement en doorstart naar schone scheeps-energie

Mevrouw de minister

Gelet op de energie- en grondstoffencrisis als gevolg van de oorlogssituatie in Oekraïne maakte de SALV onderstaand advies op. Dit advies op eigen initiatief werd voorbereid binnen de Technische Werkcommissie Visserij (TWV) van de SALV. In schriftelijke procedure keurde de TWV het advies op 5 juli 2022 goed. De SALV bekrachtigde het advies op 13 juli 2022.

Situering

De oorlogssituatie in Oekraïne leidt in verschillende economische sectoren tot bevoorradingsproblemen en prijsstijgingen. Deze crisis laat ook de Vlaamse visserijsector niet ongemoeid. Ondanks de immens verhoogde uitbatingskosten als gevolg van de crisis, blijven de Belgische vissersvaartuigen uitvaren en de visserijketen bevoorraden. Deze inspanning zorgt er ook voor dat de tewerkstelling in de sector op peil blijft. Speculatie jaagt deze prijsstijgingen verder aan. De zeer hoge operationele kosten wegen dus wel op de liquiditeit en rendabiliteit van de rederijen in de visserijsector.

Advies

De aanhoudende crisis en de weerslag ervan op de rederijen binnen de visserijsector nopen tot een snelle kentering in crisismanagement op korte termijn en tot een doorstart op het vlak van de energietransitie binnen de sector op middellange termijn. In dat verband formuleert de SALV volgende aanbevelingen:

[1] Zet in op de energietransitie in de visserijsector door onderzoek naar en voorzieningen in haalbare, betaalbare en schonere scheepsenergie te versnellen. De huidige energiecrisis legt de afhankelijkheid binnen de visserijsector bloot van externe, fossiele brandstoffen. Niettemin is er technologie in aanbouw die mogelijke toekomstgerichte oplossingen kan bieden om minder afhankelijk te worden van fossiele brandstofenergie en om als sector bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen (i.e. Europese Green Deal en Fit For 55). De recente vervangende vaartuigen zijn ontworpen rekening houdend met een minimaal brandstofverbruik. Naast bijvoorbeeld een aangepaste structuur van de romp zijn ze uitgerust met zuinigere motoren (die op korte termijn voor minder emissies zorgen). Deze vaartuigen kunnen ook klaargezet en omge-

bouwd worden voor het gebruik van andere energiebronnen (zoals waterstof) die op middellange termijn het pad naar klimaatneutraliteit in de visserijsector kunnen effenen.¹ De sector is hierin afhankelijk van ontwikkelingen en investeringen van toeleverende sectoren en heeft zelf weinig armslag. Zo is er bijvoorbeeld nood aan de doorontwikkeling van nieuwe energievormen en hun inpasbaarheid aan boord van vissersvaartuigen.

[2] Schakel op korte termijn crisisinstrumenten in werking om de sector uit de huidige energiecrisis te loodsen. Zoals in eerder advieswerk rond crises wijst de SALV op de nood aan crisismanagement op korte termijn² en vraagt hij aan de Vlaamse en federale overheden om urgent de nodige maatregelen te treffen.

- **Benut optimaal de Europese mogelijkheden voor crisissteun en voorziet er de nodige financiering voor.** De SALV wijst op Europese crisisinstrumenten die in stelling worden/zijn gebracht en waarvoor de lidstaten de nodige activering moeten doorvoeren. Daarbij wijst de adviesraad volgende pistes aan:

Crisissteun binnen EFMZVA. In kader van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur (EFMZVA) 2021-2027 is via uitvoeringsbesluiten de mogelijkheid om crisissteun te verlenen via artikel 26, lid 2 van de EFMZVA-verordening in werking gesteld.³ De uitvoeringsmodaliteiten dienen op lidstaatniveau bepaald te worden. De SALV vraagt om hier snel werk van te maken en de vereiste cofinanciering vanuit Vlaanderen te voorzien.

Crisissteun binnen EFMZV. Binnen het aflopende operationeel programma van het Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij 2014-2020 kunnen mogelijk middelen aangewend worden in het kader van het huidige crisismanagement en -steun. Dit maakt deel uit van een voorstel van de Europese Commissie aan het Europees Parlement en de Raad om de betreffende verordening aan te passen.⁴ De SALV vraagt om hier bij Europese goedkeuring onmiddellijk gebruik van te kunnen maken en te bekijken welke middelen in het Belgisch deel van het EFMZV hiervoor nog beschikbaar kunnen zijn.

De-minimissteun. De SALV vraagt om op Europees niveau te bepleiten dat mogelijkheden tot dit steunmechanisme in verhouding staan tot de kostenstijgingen waarmee de

¹ SALV, *Advies. Visserij- en aquacultuurprogramma 2023-2027*, Brussel, 2022, <https://www.salv.be/salv/publicatie/advies-visserij-en-aquacultuurprogramma-2023-2027>, p. 9-10.

² SALV, *Advies. Contouren van relance voor de Vlaamse visserijsector*, Brussel, 2020, <https://www.salv.be/salv/publicatie/briefadvies-contouren-relance-vlaamse-visserijsector>.

³ Verordening (EU) 2021/1139 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 tot oprichting van het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1139&from=NL>.

⁴ Europese Commissie, COM(2022) 179 final, *Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging en rectificatie van Verordening (EU) nr. 508/2014 wat betreft specifieke maatregelen om de impact van de militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne op de visserijactiviteiten en de impact van de marktverstoring als gevolg van die militaire agressie op de toeleveringsketen van visserij- en aquacultuurproducten te beperken*, Brussel, 2022.

visserijsector geconfronteerd wordt. De-minimissteun hoeft niet aan alle criteria inzake staatssteun te voldoen, wat maakt dat de inzet van deze vorm van steun niet aan Europa moet worden aangemeld.⁵ De maximumondersteuning onder de-minimis in de visserijsector is weliswaar verhoogd van €30.000 naar €65.000 per bedrijf, maar komt daarmee niet tegemoet aan de huidige liquiditeits- en rendabiliteitsproblemen die de sector ervaart. De SALV apprecieert het initiatief hieromtrent aangekondigd door de bevoegde Vlaamse minister, maar wijst op de hoogdringendheid om de vaartuigen operationeel te houden.

- **Verken alternatieve financieringsmogelijkheden om rederijen in de visserijsector de huidige crisis te laten overbruggen.** Naast een specifieke benadering van de visserijsector via sociale en fiscale wetgeving kent de overheid in Frankrijk voor iedere afnemer binnen een bepaalde tijdspanne een rechtstreekse toelage toe op de basisprijs van brandstof (*'une avance, calculée au litre de carburant acheté du 17 mars au 31 juillet 2022'*).⁶ De SALV vraagt aan de bevoegde Belgische autoriteiten om een soortgelijke vermindering op de basisprijs van brandstof te verkennen als tijdelijke crisismaatregel, maar dergelijk initiatief mag geen impact hebben op de bestaande procedure voor het bepalen van maximum brandstofprijzen.

[3] Zorg ervoor dat de steun onmiddellijk en administratief vlot ter beschikking komt van de rederijen in de visserijsector. De crisis grijpt momenteel zwaar in op de liquiditeit en rendabiliteit van de rederijen. Dit maakt dat crisissteun urgent nodig is, waardoor vertragende factoren (administratieve plichtplegingen) zoveel als mogelijk moeten beperkt worden en de steun snel ter beschikking moet gesteld worden.

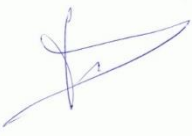
Minderheidsstandpunt Natuurpunt/BBL bij [2] en [3]:

Natuurpunt/BBL benadrukt de noodzaak dat de visserijsector haar verantwoordelijkheid opneemt in de energietransitie in de transportsector en net als andere sectoren mechanismen als voordelige investeringsaftrek bepleit, naast een (nood)subsidieregeling. De huidige crisis zorgt voor draagvlak voor verduurzaming in de sector, wat positief is; anderzijds was de noodzaak reeds langer duidelijk en dient het bijdragen aan de mitigatie van de klimaatverandering -door te streven naar net-zero carbon emissie- op zich een korte termijn doel van de sector te zijn. Natuurpunt/BBL vraagt dus concreet dat de crisis wordt ingezet als een hefboom om een versnelling te realiseren binnen een ruimere langetermijnvisie voor de sector.

⁵ Verordening (EU) Nr. 717/2014 van de Commissie van 27 juni 2014 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de visserij- en aquacultuursector, 2014, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0717&from=NL>.

⁶ Ministère de la Mer, *Aide pour les entreprises de pêche*, <https://les-aides.fr/aide/ZzNP3w/ministere-de-la-mer/aide-pour-les-entreprises-de-peche.html>, website geraadpleegd op 22 juni 2022. Zie ook : Ministère de la Transition écologique et de la Cohésion des territoires, Ministère de la Transition énergétique, *Mise en œuvre de la remise de 15 centimes d'euro par litre pour l'acquisition de carburants*, <https://www.ecologie.gouv.fr/mise-en-oeuvre-remise-15-centimes-deuro-litre-l'acquisition-carburants>, website geraadpleegd op 22 juni 2022.

Hoogachtend

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'H' and 'V'.

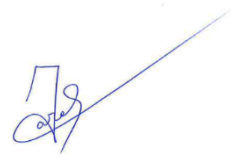
Hendrik Vandamme

Voorzitter SALV

A handwritten signature in blue ink, featuring a large 'E' and 'B'.

Emiel Brouckaert

Voorzitter TWV

A handwritten signature in blue ink, with a stylized 'K' and 'C'.

Koen Carels

Secretaris SALV